

# SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.  
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (insertate) vsprejema upravnništvo in ekspeditija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 289.

V Ljubljani, v torek 18. decembra 1894.

Letnik XXII

## Organizacija in cerkev.

Ce se da organizovati kmečki stan, se da tudi rešiti. To smo že dokazali v prejšnjih člankih. Gotovo je, da se organizacija ne da kar čez noč uvesti. Načrt o kmečkih združenjih sicer počiva mirno spanje v odseku in ubogi poslanci, ki si v potu svojega obraza služijo s poslušanjem, sedenjem in vsakovrstnim govorjenjem svoj kruh, nimajo nikakor nič časa ni volje, da bi se pečali s tem načrtom. Toda nikdar ni za vse napak. Če bi ta načrt prekmalu postal zakon, t. j. preje, nego bi bilo ljudstvo pripravljeno, bi ne rodil mnogo haska vzlasti zato ne, ker je v tem načrtu nekako vodilna sila prepuščena — birokraciji. Karkoli pa ima svoje težise pri tem papirnem ustroju, ne dečaka velike starosti. Zvoedeni in naposled — zamrzne. Zato moramo ljudstvo preje pridno pripravljati, da bo dostopno blagemu duhu kmečkih združenj in da mu birokratični privesek ne bo mogel škodovati. Bodite namreč sredstva za organizacijo ta ali ona, jedno je gotovo: birokratizem s peresom v roci ni sposoben za to. Škoda časa in moči, kdor se ubija s tem, kako bi z birokracijo organizoval stanove. Zato je treba duha in — srca, katerega mrtva črka in njeni služabniki nimajo in ne morejo, največkrat tudi ne smejo imeti. Treba nam je torej iskati si sredstev drugodi. V naslednjih vrsticah naštejmo nekatere, ki so najvažnejša in lahko uporabljiva. Najložje jih razdelimo v dva vrsti: v cerkvene v ožjem smislu in v izven-cerkvene.

Cerkev in nje na organizovalna moč se veliko pre-malo ceni. In vendar je jedino ona ohranila orga-nizacijo sebi in tudi nam, kolikor je še imamo. Bo-ri-la sta se liberalizem s svojim vse atomizirajočim liberalizmom in cerkev s svojim družnim načelom.

Dasi je liberalizem cerkev samo uklepal, kolikor je mogel, in ji vezal roke, vendar ni zmagal. Cerkev je združevala, koder je on razdruževal, zbirala, koder je on raztresal, oživljala, koder je uničeval. Le nji se imamo zahvaliti, da ni hujše in slabše, da je še toliko zdravega ostalo v človeški družbi. Cerkev je najpreje sama vedno ostala neporušljiv, veličasten organizem. Cerkveno ustrojstvo je do malenkosti do-vršeno in popolno. Učimo se cerkvenega prava! Že to dejstvo mogočno vpliva na človeška srca. A poleg tega še bolj naravnost deluje njena organizovalna moč. Služba božja, ki jo opravlja, je temu neovrg-ljiv dokaz. Vsako nedeljo in praznik kliče vse ljudi v božje hiše. Od vseh strani prihajajo razne sta-rosti obojnega spola, raznih značajev; vsak ima svoje želje, svoje težave. Cerkveni hram jih zje-dinja; skupno se udeležujejo svete daritve, skupno poslušajo božjo besedo. Sebičnost, ki jih vodi delavne dni in jih razdvaja, poneha v cerkvi in v lepi or-ganični zvezi hvalijo skupno svojega Očeta. Soci-jalni pomen nedeljske službe božje je neizmeren. Saj vidimo, da ravno tisti, ki se ji odtegujejo, po-znajo najmanj čut vzajemnosti. Oderuhi, hinavci, mamonovi sužnji so v njihovih vrstah. Socijalno čuvstvo samo zahteva javno, skupno bogočastje; zato je pa tudi skupna božja služba najbolj ohranja in utrjuje.

Sploh vse cerkveno življenje ima ta blaženi vpliv, recimo velkonočna spoved, odpustki; pouk v krščanskem nauku, pridige, razne slovesnosti, n. pr. nove maše, misijoni, procesije. Potrebno je vzlasti dandanes, da se zavedamo socijalnega pomena teh stvari. Poleg svoje zagrizenosti kaže tudi svojo pu-hlost zakotno zabavljanje proti njim. Zabavljači niti ne slutijo, da se upirajo najblažji moči človeštva, da grdeč cerkvene ustanove grdiijo najboljše osrečevate-

ljico ljudstva. Država ne more nikdar imeti tega vpliva; že čut vzajemnosti, ki ga cerkev goji s svo-jim življenjem, je sam na sebi tolikega pomena za državo, da mora tudi nepristranski nasprotnik izpo-znavati državino dolžnost, podpirati cerkev. Njeno delo je tudi za naravni, častni namen človeške družbe nujno potrebno in v resnici v službi človeštva izvr-šeno delo.

Se bližje pa cerkev organizuje ljudi s svojimi manjšimi organizmi: z redovi, z bratovščinami, s cerkvenimi družbami. Tretji red, bratovščina svetega Rešnjega Telesa ali živega rožnega venca in druge so neprecenljive organizovalne sile. Uporabljajmo jih in s tem bomo rešili velik kos socijalnega vprašanja. Posebno našemu času primerne so tudi mladeniške in dekliške družbe, Vincencijske družbe, marijanske kongregacije itd. Država sebi jemlje najboljšo po-moč, ko jih zabranjuje; cerkve s tem ne bo uničila, pač pa s tem razdira jezi, ki še varujejo tudi njo samo propada. Boji se svojih najboljših pomočnikov.

Od njene strani nimamo v tem oziru pričako-vati podpore. Zato je pa tem večja naša dolžnost, uporabljati cerkveno organizovalno silo, vnetati za cerkvene družbe, podpirati jih, koder so ustanovljene, ohranjati jim vedno duha, ki jih je oživil. Človeška slabost lahko tudi tu marsikaj zanemari. Naša soci-jalna dolžnost je, skrbeti, da se nam to ne bo moglo očitati.

Pri tem delu se lahko sestanemo vsi, tudi tisti, katere spol, poklic ali osebne razmere zadržujejo po-segati naravnost v javno, politično življenje. Urad-niki in vojaki, ženske in moški, redovniki in po-svetni duhovniki, dekle in aristokratine, delavci in bogatini, z jedno besedo vsi so poklicani k temu delu; najpreje seveda duhovniki. A verniki jim mo-

## LISTEK

### Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1895.

(Konec.)

„Gorica“ je temeljita zemljepisna zgodovin-ska razprava. Nam se dozdeva, da je za priprosto ljudstvo še pretemeljita. Navadni človek bo težko sledil suhoparnemu pripovedovanju. Če se podajejo take razprave, morajo biti pisane za ljudstvo.

„Za čast“. Dva trdna kmeta se v pijanosti spreta. Vinski duhovi niso dali enemu domu priti. Na poti je obležal in sanjal o naslednjih prepira. Prepir ga je spravil na kant. Ko se zbudi, sprijazni se s sosedom. Že to je neverjetno, da bi kedo imel take sanje. Dejanja prav za prav nič ni. Cela stvar je preveč vsakdanja. „Pripovedka“ se pa nikakor ne sme nasloviti, in ta naslov nikakor ne opravičuje neverjetnih sanj.

Življenje generala pl. A. Valenčiča je popisano prav po domače. Pisatelj nam ni spisal njegovega vojaškega življenja, ampak njegov pošteni značaj, vernost in navdušenje za gmotni napredek naroda, kar moramo le odobravati.

Afriška sužnost nam popisuje nesrečne zamorce. Reveži res strašno trpé od neusmiljenih grozovitežev, ki jim pokončujejo dom, nje pa pobijejo ali popro-dajo v daljne kraje.

Kanonik Križanič nas tudi letos vodi po kato-

liških misijonih, da jih prav z zanimanjem ogledu-jemo. Slednjé opozarjamo na torbico, katero je ime-novani gospod razobesil za dobrotne darove v prid katoliškim misijonom. Da bi se v njej le veliko nabralo!

Nazadnje moramo omenjati tudi jezik. V obče ga ne more nihče grajati. To je velika zasluga druž-bina. Narod bere knjige in si kar doslovno zapo-mnuje. Če je jezik lep, domač, navzame se domačega duha in tujke ginejo. In kako rad se poprime na-rod damačih, lepih besed. Kedor še ne ve, naj pazi poskuša in posluša, prepričal se bo.

Vendar brez napak skoro ni mogoče tako ob-širno delo. Da je tiskana riba, ne vidra, kati, ne kajti, tega je kriv tiskarski spaček.

Toda pisava mora biti dosledna vsaj v isti knjigi. Ne sme se torej pisati: spodi, spredi — pa zg-rej. Slovenec ljubi glagol ne pridevnika in deleznika „Steblo — po tleh ležeče, ali spenjajoče se na viš“ bolje: Deblo leži — se spenja. „Kurja čreva“ so pl. tnt. srednjega spola.

Glagolnik od motiti je navaden motenje, dasi bi bil pravilen močenje. Motjenje — pa ni, da bi se rabilo (Živinozdravnik str. 103.) Po nemščini diše predolge perijode. (Večernice str. 22.)

Domač ni izraz: Ni krka ni rka.

Tudi breznaplasnice delajo preglavico, posebno pesnikom. Ni blagglasno, če se pričinja vrstice z eklitiko. (Večernice str. 83.)

Da je gosp. Lebán „stanovalo“ stesal in da je apostrof obudil od smrti, za to se nam ni smeti jeziti, da se komu ne zamerimo.

H koncu bi izrekli le skromno pa prav pristrčno željo slavnemu odboru:

Prihodnje leto ne bo Večernice. Mesto njih dobé otroci nekaj lepega. Tudi dobro. Saj se bode tem potem najbolj razširilo otroško slovstvo. Ali odrasli bodo tudi zahtevali zabave. Kje bo ta? Napoveduje nam odbor, da prinese koledar štiri obširne življenje-pise. Dobri so in taki vzgledi vspodbujajo. Ali pre-obširni in natančni ter suhi ne zanimajo. Raje dajte dobrih leposlovnih povestij narodu — pravim: lepo-slovnih. Leposlovje pa gotovo ni lepo, če bi lahko vsem povestim dali naslov: Taki ne smete biti. Ni jednega junaka ni skoro v povesti, da bi ga posnemali. Nikar ne delajmo samo negativno — to je še le drugi korak. Najprej je treba pozitivno do-kazati in učiti. Tudi jako malo sodijo v leposlovje brič, orožniki, sodnija in kar je še drugih podobnih krogov v letošnjih povestih. Pijančevanje, tatvina, uboj, samomor, sovraštvo tožarenje, vsega tega je preveč, naj reče kedo, kar hoče.

Naj se pokaže tudi lepo lice slovenskega na-roda! Samih sebe ne smemo samo črnih risati, ker tako opisovanje je jednostransko. Sploh so pa to malosti v primeri z vrlinami, ki se kažejo v letošnjih Mohorjevih knjigah. Zato odboru vsa čast, družbi Mohorjevi pa bujne rasti v prihodnje!



rajo biti marljivi sotrudniki. Saj se gre za srečo ljudij — časno in večno.

Ponovimo izražene misli! Cerkveno življenje je živo srce, od koder pelje sveža kri v vse dele tega življenja udeležujočih se udov. Čim bujnejše se razvija, tem lepši je organizem, tem trdnjši, tem veličastnejši je, lep kot mesec, izbran kot solnce, moččen kot vrejena bojna četa. Različnost udov ne kazi jednote; tudi njihova mnogobrojnost ne. Nasprotno! Čim več jih je in čim raznovrstnejši so med seboj, tem lepši je njihova jedinstvo. Krščanski politik mora v tem organizmu iskati vzora, po katerem naj skuša organizovati politična telesa. Ta danes skoraj ne zasluži več imena organizmov. Vsak zase in vsak proti drugemu je v njih vladaloče geslo.

Boj vseh proti vsem je posledica. V tem boju nobeden popolno ne zmaguje; premaganci se namreč po vsakem porazu zbirajo zoper sovražnika. Ko ga premagajo, vstanejo pa tudi njim nasprotniki iz vrste njihovih premagancev. Po tem potu je konec boja istoveten s koncem človeštva. Naše krščansko prepričanje nas uči, da ta pot ni jedina, mi upamo, da nastopijo posamni stanovi, vzlasti pa naš kmečki stan, o katerem posebej govorimo, in državne družbe pot organičnega sobivanja in sodelovanja. Saj jih k temu navaja in uči mej njimi živeč najveličastnejši vzor organičnega družabnega življenja — katoliška cerkev.

## Državni zbor.

Dunaj, 17. decembra.

### Odgovori na interpelacije.

Pravosodni minister grof Schönborn je odgovoril na interpelacijo Dykovo zastran konfiskacije časopisa „Posel Lidu“, da je okrožno sodišče v Piseku potrdilo konfiskacijo. Da je pa bil v dotičnem članku del govora nekega poslanca v drž. zboru, ni bilo nikakor razvidno.

Na interpelacijo Pernerstorferjevo zastran kazenskega postopanja proti štirim osebam zaradi razširjanja neke tiskovine je odgovoril pravosodni minister, da se je začelo kazensko postopanje po sklepu nadsodišča v Pragi.

Šamaneku je odgovoril na interpelacijo grof Schönborn, da se je proti notarjem, ki nočejo v češčini legalizovati, pritožiti na notarsko zbornico.

Na interpelacijo Laginje, da je deželno sodišče prisililo „Našo Slogo“, da ponatisne neko italijansko razsodbo, je odgovoril grof Schönborn, da tu ni šlo za vsprejetje razsodbe, a za popravek. V tem slučaju je merodajen tiskovni zakon. Najvišje sodišče je bilo dotično pritožbo odklonilo.

Minister notranjih stvari je odgovoril na interpelacijo zaradi razpusta nekega shoda v Podiebradu, da se je shod razpustil, ker ni bil omejen le na povabljenе goste in ni bil oblastvu naznanjen.

Na interpelacijo Langovo zaradi razpusta društva južnočeških akademikov je odgovoril ravno ta minister, da se je nepolitično društvo pečalo s politiko.

Šamaneku je odgovoril minister Bacquehem, da je res liberski magistrat dal zapreti Rudolfa Šulca, ker je bil sumen občnovevarne rabe razstrelil. To se je pa bilo zgodilo na ukaz sodišča. Pozneje se je preiskava ustavila. O kaki samovoljnosti se ne more govoriti.

Kurzu je odgovoril ravno ta minister, da se češki Sokol v Floridsdorfu ni dovolil, ker bi mu bila češčina poslovni jezik in bi ga torej ne mogli nadzorovati, ker v Dolenji Avstriji ni na razpolago češčine večjih uradnikov.

Biankiniju je odgovoril minister, da se je „Hrvatska seoska čitaonica Preška“ razpustila, ker je kot nepolitično društvo prestopila svoja pravila.

Borčiču je pa minister notranjih stvari odgovoril, da je trgovsko ministerstvo že odredilo, da se odstrani nastopanje vode, kolikor je temu krivo zgrajenje železnice pri Saloni, sicer je pa treba še na licu mesta ogledati, kako je vsa stvar.

### Interpelaciji.

Poslanec g. Kušar je interpeleval, zaradi vplivanja kranjskega okrajnega glavarja na davčne uradnike v Trzinu pri zadnjih občinskih volitvah.

Laginja je interpeleval ministra deželne brambe, zaradi smrti nekega vojaka v Istri, o katerem se je jetika navedla kot vzrok smrti, a se govori, da je umrl vsled grdega ravnanja njegovih predstojnikov.

## Žandarmerijski zakon.

Potem se je začela razprava o žandarmerijskem zakonu. Poslanec Purghart se je pritoževal, da se žandarmerija preveč porablja v politične namene. Navedel je slučaj, da je nekdo bil obsojen, zaradi političnega hudodelstva jedino po izpovedbi žandarmerije v težko ječo. Popovski je za predlogo, le s tem ne strinja, da bi se žandarmerija rabila tudi za vojne operacije. Poslanec dr. Scheicher je sicer za predlogo, a želi da bi se žandarmerija ne zlorabila. Navedel je slučaj, da je neki župnik prosil za boljši službo. Namestništvo je naročilo okrajnemu glavarstvu, da poizveduje o župnikovem političnem mišljenju in postopanju sploh. Glavarstvo je naročilo to stvar žandarjem, ki so po vsej župniji popraševali, in ljudje so mislili, kaj je neki naredil župnik, da se žandarji zanj tako zanimajo.

Biankini je zahteval, da naj bodo žandarji večji deželni jeziki. Predlogo je zagovarjal deželno-brambeni minister. Mladocseh Schwarz je želel, da se žandarmerija podredi ministerstvu notranjih stvari in da se žandarji ne bodo rabili za poizvedovanje političnega mišljenja ljudi.

Ko je govoril Riegler se je prešlo v podrobno debato, ki je hitro napredovala. Rešilo se je 19 paragrafov, potem se je pa seja zaključila.

## Občinske volitve v Pazinu.

Iz Istre.

Dogodki zastran dvojezičnih napisov so pokazali, da Slovani Istre nimajo opraviti samo z zagriženimi političnimi nasprotniki, ampak s pravimi smrtnimi sovražniki, ki slavenskim Istranom ne privoščijo niti jezikovnih pravic v šoli, v uradu, v cerkvi, niti same službe božje. Koliko slovenskih in hrvatskih junakov je krvavelo na talijanskih poljanah za domovino in cesarja, in zdaj si že naš sovražnik — naš zaveznik — kar v miru — brez vojske — svoji istrsko deželo lépo, ker je v nji naseljenih perišče Italijanov, katere obkrožujejo tolpe postalijančencev in laških podreptnikov, ki imajo za groš na prodaj sebe in svoj dom. Domači prebivalci se potiskajo v ozadje, kakor bi bili tujci in sužnji, ošabni tujec pa se domorodcu nametuje za brezdušnega gospodarja. V neki tal. knjigi, ki bo izšla l. 1895 v Italiji, bodo paradirali vsi talijanski načelniki s svojo sliko in svojim življenjepisom, toraj tudi oni iz Istre, Trsta, Trenta, Gorice, Dalmacije in otokov, in na tal. zemljevidih spada celo kranjska pod laški čevlji. Take neodrešence imamo tudi v Pazinu. Popred so trobili v svojih listih po vsem tal. svetu, da občina dela same dolgove, da je na kraju prepada, da naj se odbor razpusti in volitve razpišejo; in zdaj, ko se jim je ustreglo, upijejo na vsa usta, da so volitve preneglo določene. Razpisane so od 11. do 20. dec. t. l. Naravno je, da talijanaši niso izbirčni v sredstvih. Največ trpi resnica in poštenje. Pa kaj se brigajo taki ljudje za pravico, ki iščejo samih sebe, ki so vajeni krivico delati. V nedeljo 9. t. m. skličejo shod v Camusovo dvorano, kamor pride okrog 200, največ takih brez volilne pravice. Govorili so dr. A. Mrach (stari oče mu je bil iz Ribnice), Komiš (priseljense iz Tična) in Percich (priseljense iz Boljunščine) proti „tujem“ Hrvatom, ki so pa vsi v Istri rojeni!

Povdarjali so, koliko dobrega so storili njih tal. ljudje za občino, zares pa niso mogli navesti nobenega. Njih ljudje so znali si pač svoje žepe polniti, razmetavati za nekoristno kmetov denar, ustanjati tal. šole, a hrvatske nobene, dobro vedoč, da kmet mora ostati neveden, če ne bo izprevidel, od kod jim je bogastvo. Jeze se na občinsko vago, trdeč, da je občini samo na veliko škodo, a računi kažejo, da vrže vago vsako leto čez 300 gld. Zakaj jih vaga teži? Nekateri trgovci so kmetu plačevali — po svoji vagi — 40 kil grozdja, četudi jih je bilo v resnici 100 kil. Zdaj ni mogoče tako sleparstvo. Ti gospodje so iz Pazina spravili tudi gimnazijo. Talijansko imajo v Kopru, za činovnike je nemška v Poli, Hrvati pa, katerih je v Istri 185.000 skupaj s Slovenci, ti ne trebajo poduka — da bolj gotovo ostanejo „porchi sciavi“, klavna živina za talijanaše. Ko so z lažmi vse obsodili, kar je hrvatsko, in pokazali, da Hrvat ne privoščijo niti zraka, prestopili so na glavni del shoda, na pijačo, katere je bilo več ko vode, vsaj za račun ni prašal nihče. Ponoči so se razhajali, in o taki priložnosti je neki nekemu z nožem potegnil po trebuhu, da je umrl.

12. t. m. so se talijanaši napotili v Novake, da odotne podučje in zaso pridobe. Tam je dosti

malipridnikov in potepuhov, ki so se drli za talijanaše po zverski. Ti so jim plačali piti, kolikor so hoteli, in žreti klobase po volji. Nazadnje pravi neki starček: „Tako? pa danes v petek? Se kruha bote stradali!“ To je zanikarneže malo osupnilo, talijanski huncveti pa jim brž kupijo — štokša. In taki razdivjanci bodo volili brezverske poglavarje. — Svoje mreže so postavili še po drugih krajih, ter delili denar — saj ga imajo obilo — iz sosedne dežele. — Vestni narednjaki pa so jim nastave podrli.

Pripomniti moramo, da Novačani (prva postajica od Pazina proti Divači) so sploh dobro stoječi ljudje; nihče se ne more izgovarjati, da ga je siromaštvo gnalo v tabor tal. brezvercev, goljufov in oderuhov. Tudi ni skoro nobene občine v Istri, ki bi toliko dobila za vipo ko Novaki. Komu prodajajo Novačani svoj vinski pridelek? V Pazin talijanašem? Največ Slovencem! Novaki in Cerovlje glasujejo — Hrvati, namazani s talij. surovo omiko glasujejo zoper dobre prave krščanske Hrvate. Zatoraj — Slovenci, ki se kaj daste za krščansko ime svojih očetov in mater, ne podpirajte takih nepoštenjakov, saj dobite vinskega blaga še boljšega pri drugih dobrih kmetih. Vem tudi, da hodijo trgovci iz Novakov in Cerovlja na Kranjsko ponujati in prodajati svoja vina, ki pa niso brez vode, ki se zde nekaterim Kranjcem boljše od naravnih, takim trgovcem, ki zatirajo svoj rod, ki izdajajo svoj jezik in svojo vero, ne bodite kupci. Ako ne morete in ne marate pomagati ubogemu krščanskemu hrvatskemu ljudstvu, od vseh strani zapuščenemu in tlačnemu, saj ne mastite njegovih zakletih nasprotnikov, ki delajo — zdaj kar brez strahu in sramu — za polasčenje Istre s tem, da med hrvaškimi kmeti ustanjavljajo in uzdržujejo svoje talijanske šole. Ubogi kmet že skoro ne ve, komu bi zaupal, ker odpadniki ga begajo in plašijo rekoč: Ne hodite na volišče, je vse dobro, opravimo brez vas, ostanite pri svojih delih, da župan tako velewa (tako v onih krajih, kjer imajo ljudje na polju opraviti, da ne utegnejo. Kjer težko plačujejo davke, ter to breme hudo čutijo, tam se pripoveduje: hrvatski odbor je spet povišal davke, da se plačevavec še bolj jezi na svoje ljudi, na radost tal. sleparjev.

V tretjem kraju, kjer hočejo biti ljudje samo Istrani, kjer je dosti glav v hiši, in dosti sitnosti, tam zatrjujejo, da pridejo pod Hrvatsko, kjer jih bodo do golega slekli, in bodo veseli, če bodo mogli hoditi v srajcah in sviticah, da bodo plačevali davek od žene, od otrok, od kokoši, od psov in mačkov... Vse je dobro, da se le namen doseže, in tedaj je tudi hrvaščina dobra, katera jim je sicer jezik pasji in prasji. In celo zoper papeža morajo ljudstvo naščuvati s trditvami, da je sveti oče zapovedal vsem glasovati za hrvatske predlozence.

Tako so motali in navijali zdaj tega zdaj, onega. Pravi Istran, ki ljubi svoj rod in svojega Boga, ima gluba ušesa za taka mamila. Od ponedeljka teko volitve, mirno, ker je žandarstvo pojačeno, kateri imajo res nalog skrbeti za red, ne kakor pod Schwarzm, ko so zapirali mirne hrv. volivce, a puščali tal. razgrajalce in napadalce. Gospodje tal. se shajajo volitvenim poslopjem, drže posvete, tekajo sem in tja, koga bi vjeli, ali krščanski Hrvatje se ne dajo preslepiti. Ker nič ne pomaga, rogajo se kmetom, pa tudi duhovnikom deo svoj odurni kr kr kr (corvo, gavran, krokar), katerim so namenili gnilih jajc pred na pleča, pa ta manever se jim neče prav posrečiti, ker ga ni, da bi s državno oblastjo zaščičeval njih pobalinstvo. Volilci stoje neupogljivo, po celi dan brez jedi, saj so prepričani, da se bore za domovino, za svoje pravice, za svoje krščanstvo, prepričani, da bodo od Talijanov tepeni s škorpioni, ako podležejo. Nade je, da krščanska falanga zmore s svojimi pravičnimi načeli. — Pa je tudi zadnji čas, da se monarhiji in dinastiji zvesto udani hrvatski živeli od poklicanih ne prepustja brezbožni irredentski hidri.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 18. decembra.

**Zatiranje nemažarskih narodnostij**  
se bode, kakor se kaže, na Ogerskem nadaljevalo. Tako se misli v ministerstvu notranjih stvari osnovati poseben oddelek za narodnostno policijo. Ta oddelek bode imel jedino namen nadzirati vsako gibanje nemažarskih narodnostij. Predsednik pa bode sekcijski načelnik dr. Jeszenszki, ki je kot državni pravdnik v Koložu zastopal neko zatožbo proti Ru-



munom. Za njegove tedanje zasluge je bil imenovan sekcijemski načelnikom. Kako bode ta mož vodil nov oddelek, si lahko mislimo. Skrbel bode pred vsem, da pravi zaradi veleizdaje ne bode konca. Seveda bode jedenkrat tudi tega konec, kajti upamo, da bodo naredili mažarski osebnosti že konec krogi, kateri imajo pred vsem interes na tem, da so zadovoljni vsi avstrijski narodi.

**Wekerlova vlada** se vender le majo. Celo vladni listi že govorijo o tem, da v kratkem sedanji ministerski predsednik da ostavko. Na višjih mestih žele premene vlade. Nekateri nepovoljni ministri bodo morali odstopiti. Večina sedanjih ministrov pa najbrže še ostane. Wekerle sam bode najbrž v novi vladi zopet finančni minister. Gotovo je pa da odstopi pravosodni minister Szilagyi, kateri je že davno izgubil zaupanje pri kroni. Poljedelski minister tudi utegne odstopiti, ker nima potrebnih sposobnostij za svoj posel. Novi ministerski predsednik bode baje sedanji predsednik zbornice poslancev Banffy, ako se ne pokliče morda ban Khuen-Hedervary, kateri nekda še ni opustil želje po ogerskem ministerskem predsedstvu. Nekateri mislijo da bi bil ban pravi mož, ki bi ukrotil ogersko skrajno levico. Seveda težje delo bi gotovo imel na Ogorskem, nego je je imel z opozicijo na Hrvatskem.

**Čebinčeva pravda.** V Belemgradu se sedaj vrši pravda proti Čebincu in nekaterim radikalcem, ki so baje hoteli odstraniti sedanjo kraljevo rodbino in jo zameniti s Karadjordjeviči. Čebinac se je udal, a njegove izpovedi niso povsem zanesljive in je celo mogoče, da je on le sredstvo, da uničijo nekatere radikale. Sumljivo je že to, da so pri tej pravdi zginili trije akti. Državni pravdnik trdi, da so dotični akti le neznatnega pomena, zagovorniki so pa drugačnih misli in zahtevajo, da se izgubljeni akti z vso odločnostjo zahtevajo od preiskovalnega sodnika, kateri jih je morda zaradi tega odstranil, ker je iz njih vidno, da je on pri preiskavi pristranski postopal. Sodišče seveda se ne ozira na želje zagovornikov. Sicer so se pa našla nekatera pisma zatožencev, govoreča nejasno o neki stvari, katere zatoženci ne morejo pojasniti.

**Socijalisti v nemškem državnem zboru.** V soboto je nemški državni zbor obravnaval o zahtevi državnega pravdnika, da se tožijo socijalistični poslanci, ker so obsedeli, ko se je klicalo „Hoch!“ cesarju. Poslanec Röten je pojasnil katoliškega centra stališče. On je proti zatožbi, ker „Hoch!“ klici na cesarja morajo biti popolnoma prostovoljni. Državni kancelar, pravosodni minister in konservativni govorniki so zagovarjali zatožbo. Druge stranke so vse proti zatožbi, ki se je odklonila s 168 proti 58 glasom. Sedaj se pa ne vé, je li bodo socijalistične poslance tožili, ko mine zasedanje. Mogoče je to po nemškem zakonu še vedno. Misli se pa vendar, da bode državno pravdnikstvo stvar pusilo, če tudi je pravosodni minister trdil, da gre le za to, se li sodno preganjanje takoj začne, ali še le pozneje.

**Socijalisti francoski** se pripravljajo sedaj mej seboj. Zmernejša frakcija je postavila Geraulta Richarda, kateri je baš sedaj jedno leto zaprt zaradi razžaljenja predsednika republike, za svojega kandidata za 18. pariški volilni okraj. Revolucionarni socijalisti so pa postavili za kandidata nekega Pierona. Ta stranka zahteva, da se iz socialne stranke odstranijo politiki, ki so zdravniki, odvetniki ali pa časnikarji po poklicu in se vrivajo v socialno stranko le zaradi tega, da bi zase kaj dosegli. Pieron je v svojem govoru kot zahteve svoje stranke navel odpravo predsedništva republike in senata, popoln pouk na državne troške, jeden dan počitek v tednu, osemurni delavnik, da bodo imeli tudi tisti delavci delo, ki ga sedaj nimajo, odprava plače od dela, najmanjše plačilo 6 frankov na dan, odgovornost delodajalcev za nezgode, jednaka plača za oba spola pri enakem delu, pokojnina za delavce in odprava državnega dolga.

## Cerkveni letopis.

**Poskus združenja iztočne cerkve z zapadno.**

VI.

Sicer še nismo obračunali z „Narodovim“ Muhničem, vendar se nam zdi potrebno, da preje v prevodu objavimo apostolsko pismo sv. očeta, katero so izdali dne 27. novembra v tej zadevi. Glasilo se:

V prastarih in imenitnih zgodovinskih spomenikih utemeljena čast vzhodnih cerkev živa po vsem

krščanskem svetu veliko spoštovanje in odlikovanje. Kajti pri njih so se vsled dobrotljive previdnosti božje začetki človeškega odrešenja tako razširili in vkoreninili, da so se ondi najprej razvele apostolat in mučeništvo in posvečenje, ter obrodili prve, vsele in blagotvorne sadove. Iz teh pa so drugi narodi zajemali premnogo dobrot, ko je sv. Peter, poglavar apostolskega kolegija, na božje povelje prinesel luč božje resnice, evangelij miru, prostost Kristusovo v svetovno mesto, da prežene hudobijo zmot in pregreh. Rimska cerkev pa kot prva med vsemi je posebno vzhodne cerkve od apostolskih časov častila in ljubila, ter jih razveseljevala z vednimi uslugami, neprestano pozneje v raznih žalostnih časih skrbela za-uje in jim delila dobroto, da bi jih povzdignila, pridobila in rešila zmot. In zadnja njena skrb ni bila, da jim ohrani in brani posebne navade in njihovo božjo službo; o tem pričajo mnoge določbe, katere so izdali naši predniki, posebno pa Pij IX., in sicer naravnost sami ali pa po propagandi. Zjednako željo smo tudi mi takoj v pričetku svojega pontifikata obrnili svoj pogled na krščanske narode na vzhodu. Pri raznih prilikah smo jim izražali svojo naklonjenost in dobroto; pred vsem pa smo skušali v srcih, ko ostala nam zvesta vzbuditi živo in sadupolno vero, da po vzgledu svojih prednikov težje po njihovi odličnosti in slavi.

Posrečilo se nam je že, da smo vzhodnim cerkvam preskrbeli pomoč. V Rimu smo ustanovili kolegije za armenske in maronitske klerike, ravno tako v Plovdivu in Drinopolju za Bolgare, v Atenah namerjamo ustanoviti Leonianum, istotako podpiramo semenišče sv. Ane v Jeruzalemu, kjer se vzgaja grško-melhitska duhovščina. Pomnožiti hočemo šte-tilo sirskih klerikov v kolegiju „Urbanianum“ ter kolegij sv. Atanazija, iz katerega je izšlo mnogo slavni- mož, izročiti zopet prvotnemu namenu po volji ustanovnika Gregorija XIII. Sedaj pa še bolj želimo, to delo nadaljevati in skončati, ker smo s posebnim pisanjem povabili vse kneze in narode k zjedinenju v božji veri. Med ločenimi krščanskimi narodi hočemo v prvi vrsti klicati, vabiti in prositi vzhodne narode. Veseli smo bili, da se naše upanje vedno bolj opravičuje, in gotovo je, da smo bližje namenu; kar se more pričakovati od skrbnosti apostolskega stola, hočemo storiti, odstranjevali bomo vzroke sumničenja in zavisti ter uporabljali najboljša sredstva k sporazumljenju. V prvi vrsti hočemo skrbeti, da ostanejo nespremenjeni obredi vzhodnih cerkev, zato smo ukazali duhovskim zavodom na vzhodu in bomo ukazali tudi novim, da natančno goje in ohranijo svoje obrede in da se jih kleriki nauče ter prisvojé. Da se ohranijo orijentalni obredi, v tem je večji pomen, kakor si mnogi mislijo. Vzhodna starost teh obredov krasi vso cerkev in potrjuje božjo edinstvo katoliške vere. To jasneje dokazuje apostolski začetek najimenitnejših cerkev na vzhodu ter prvotno tesno zvezo z rimsko cerkvijo. Morda nobena stvar čudoviteje ne pojasnjuje znamenja vesolstva božje cerkve, kakor ravno to, da so se ohranili razni obredi in jeziki, ki so častiljivi po starosti in vsled tega, ker so se jih posluževali apostoli in cerkveni očetje takorekoč po vzgledu treh Modrih, ki so iz raznih vzhodnih krajev prišli molit Kristusa, božjega začetnika cerkve. Akoravno sveti obredi sami ob sebi ne dokazujejo resnice katoliških dogem, vendar jih živo izražajo in potrjujejo. Prava cerkev Kristusova hoče ohraniti nespremenjeno, kar je božjega, torej nespremenljivega, vendar dovoljuje razliko oblik, posebno če so iz starih časov. Na ta način se očitno kaže njena življenska moč in lepše izpričuje kot nvesta Kristusova, katero so sveti očetje spoznali kot predpodo- bno v besedah kralja Davida: „Kraljica stoji na tvoji desnici v zlatem oblačilu, ogrnjena s pisano obleko“. (Ps. 44.) (Dalje sledi.)

## Električna razsvetljava v Ljubljani.

(Dalje.)

Za prevajanje jednofaznih mer izpreminjajočih tokov zadoščata dve žici, za prevajanja večfaznih tokov pa je treba treh, sicer nekoliko tanjših žic. Ako bi se glavna in razdelilna elektrovodna mreža po vsem mestu naredila iz kabljev, znašali bi troški za ono napravo po projektu Ganz & Comp. 633.000 gld. Siemens & Halske 650.000 in Schuckert & Comp. pa malo ne 770.000 gld.

Tvrdki Siemens in Schuckert sta izdelali poleg doslej omenjenih projektov še posebej po jeden projekt za isti učinek z uporabo parne kot gonilne sile. Za projekt z uporabo para je izračunal Siemens vse stroške na 400.000 gld., Schuckert na 521.000 gld.

Parna sila bi morala biti v središču mesta v bližini frančiškanske cerkve. Poleg parne sile jemljeta Siemens in Schuckert v poštev tudi akumulatorje. Oba sta v tem slučaju uporabljala v istomer tekoče toké.

Ko je odsek za električno razsvetljava vzel v pretres teh pet načrtov, je kmalu spoznal, da more o njih izreči definitivno svojo sodbo samo takrat, ako se vsaj nekateri njegovi člani na lici mesta osebno prepričajo o ureditvi vspevanja jednaci električnih central. Vsled tega je sklenil, da gredo nekateri njegovi člani pregledovat električne naprave v mestih Tridentu, Inomestu, Solnogradu, na Dunaju in Budimpešti. Odrnani so bili za to potovanje gospod deželni inženjer V. Hrasky, gospoda ravnatelja Šubic in Andrej Senekovič. Vsem trem sta predstojnika preblagorodni g. deželni predsednik in veleblagorodni g. deželni glavar na prošnjo dovolila potreben dopust, za katero prijaznost jima izreka odsek zahvalo. Imenovanim trem članom pridružil se je tudi mestni župan. Ta četvorica je potovala od 7. do 19. novembra. Povsod je bila prijazno vsprejeta, povsod so jej radi kazali naprave ter dajali vsa pojasnila, katera je želela. Časa ni, da bi članom v občinskem svetu obširno razlagal ureditev posameznih naprav, katere smo ogledali, le to lahko konstatujem, da električne naprave povsod dobro funkcionirajo in vspevajo, in da je občinstvo z njimi jako zadovoljno, kar najbolje spričuje to, da se število prijemnikov povsod hitro množi.

Na svojem potovanju proučili smo sedem električnih naprav, izmed katerih se (v Tridentu in Solnogradu) dve poslužujeta vodne, vse druge pa parne kot gonilne sile. Prišli smo do prepričanja, da ne bi za naše razmere ugajal nobeden izmed petih projektov, katere imamo pred seboj. To pa iz naslednjih razlogov: (Dalje sledi.)

## Dnevne novice.

V Ljubljani, 18. decembra.

(Sklicani deželni zbori.) Deželni zbor kranjski je sklican dne 28. dec., štajerski in goriški na 27. dec., koroški na 3. jan. in isterski na 10. jan.

(Dr. Ferjančičev misijon.) „Narodu“ seveda ni všeč, da se je dr. Ferjančič tako slabo sponesel misijon, katerega mu je neki naložila nova „narodna“ stranka in kateremu namen naj bi bil: slovenske poslance konservativnega kluba v državnem zboru črniti in jim veljavo spodbiti v domovini. Ker pa „Nar.“ glede stvari ne more kaj ugovarjati, pa skuša doseči vspeh s tonom, kateri nas spominja na Zelenikarjevega „Brusa“. Na takih vspehih glede glasila moramo novi „narodni“ stranki le čestitati, ker taka surova pisarija bode izvestno uspešno delovala proti „podivjavanju“, katerega baje naša stranka zanaša mej ljudstvo!!

(Imenovani so pri finančnem vodstvu za Kranjsko) gg. Henrik Kitak, dr. Ivan Ponebšek za davčna nadzornika, dr. Ivan Rupnik in Rajmund Jordan za finančna koncipista.

(Občinski svet ljubljanski) ima v sredo dne 19. t. m. ob 6. uri zvečer v mestni dvorani sejo z nastopnim dnevnim redom: 1. Oznanila predsedstva. 2. Šolskega odseka poročilo: a) o prošnji odbora okrajne učiteljske knjižnice ljubljanske za podporo v svrhu naprave posebnih strokovnih katalogov; b) o mestnega šolskega sveta dopisu gledé redne dotacije okrajni učiteljski knjižnici in dovolitve doneska za vezanje knjig; c) o prošnji šolskega vodstva na Barju gledé dobave pitne vode. 3. Stavbinskega odseka poročilo: a) o prizivih v stavbinskih stvarih; b) o deželnega odbora ponudbi gledé nakupa jedne občinske parcele ob Tržaški cesti; c) o J. Accetta ponudbi gledé sveta za razširjenje ceste. 4. Stavbinskega odseka predlog, da se mestna občina pogaja s sosednimi občinami, zlasti z vodmat-sko in spodnješišensko v svrhu, da bi se vjemale stavbinske črte pri novih poslopih v omenjenih občinah z mestnimi regulacijskimi črtami na občinskih mejah. V. Finančnega odseka poročilo o mestne občine računskih zaključkih za 1893. — Tajna seja.

(Pri okr. cestnem odboru za Bled) je izvoljen za načelnika Jakob Peter nel, župan na Bledu, za podnačelnika pa Jakob Zumer, župan v Gorjah.

(Konstitucionalno društvo za Kranjsko) zborovalo je v torek zvečer ter sklenilo: 1. da se ustanovi v Ljubljani lastna nemška društvena tiskarna, 2. lastno glasilo, oziroma dnevnik in 3. premembo pravil. Te dni bodo vložili prošnjo za koncesijo tiskarne. Lep napredek v beli Ljubljani!!



(Darilo.) Znani dobrotnik kamnogoriški ces. svetnik g. Anton Toman podaril je za obleko šolskih otrok v Kamnigoriči tudi letos 200 gld. — Bog povrni!

(Občinska volitev.) Pri občinski volitvi v Ambrušu je bil za župana izvoljen Fr. Skufca iz Primškevasi, za obč. svetovalca pa Fr. Papež, Jos. Hočevar, Jos. Zajec in Jos. Zaletel.

(Občinske volitve v Pazinu.) Včeraj so se po budih borbah dokončale v Pazinu občinske volitve za tretji razred. Vkljub silnemu pritisku Italijanov zmagali so hrvatski kandidati, ki so dobili 831 glasov, italijanski pa le 359. Trdemu delu sledila je lepa zmaga, kakeršno naj Slovanom v Pazinu donese tudi volitev v drugem in prvem razredu!

(Mestu novoletnih in božičnih voščil — daril v dobre namene.) Iz narodnih krogov se nam piše: Mnogo nepotrebnih stroškov in dela napravlja si v zasebnem življenju ob raznih prilikah ta in oni, zlasti pa z voščili ob novem letu, godovih in praznikih. Ker se dá s temi izdatki doseči dokaj lepši namen, naj bi sleherni narodnjak ali narodnjakinja sedaj ob božičnih praznikih in novem letu mestu za voščila, podarila kak znesek za katoliško-narodne namene.

(Čitalnica Saleške doline) v Šoštanju ima dne 26. t. m. popoldne ob 3. uri svoj redni občni zbor h kateremu se p. n. udje uljudno vabijo.

(„Narodni Dom“.) Kamnoseška dela oddala so se pri jedni zadnjih odborovih sej, tukajšnjemu kamnoseku g. A. Vodniku.

(Lepega jelena) ustrelili so lovci pred par tedni v občini Janzevi Vrh Arlica pri Ribnici na Štajarskem. Tehtal je blizu tri stote, starost so mu sodili 4 do 6 let. Ustrelil ga je Fr. Vomer, posestnik v Janzevem Vrhu. Zašel je menda ta samotar najbrž iz Solčanskih planin, ker so ga od one strani sledili. To je še le tretji slučaj, kar ljudje pomnijo, da so v tem kraju dobili jelena.

(Povožen lisjak.) Na ljubljansko-kočevski progi dol. železnice povozil je včeraj pri Grosupljem večerni osobni vlak lepo košatega lisjaka, in zmečkal truplo glavo pa na pol odtrgal.

(Otroško igrališče) Prostor nasproti „Narodnemu Domu“ premenil se boče prihodnjo pomlad v primeren park kjer boče odločen tudi prostor za otročje igre. Dotični svet boče na okrog obsajen z raznim grmičjem, znotraj pa z raznovrstnimi rastlinami, vse skupaj pa boče v dokajšnjo olepšavo ondotne bližnje okolice.

## Društva.

(Društvo „Pravnik“ v Ljubljani) priredi v sredo, dne 19. t. m., ob pol 8. uri zvečer v prostorih ljubljanske čitalnice drugi letošnji društveni shod, na katerem se boče razpravljat zanimivi pravni slučaj, ki se je določil na zadnjem večeru. Stališče tožnikovo zastopa g. dr. K. Triller, toženevo pa g. dr. J. Babnik. Odbor vabi vse č. gg. člane in prijatelje društva k obilni udeležbi.

## Telegrami.

Dunaj, 18. decembra. „Wiener Zeitung“ objavlja cesarski patent, s katerim se sklicujejo deželni zbori češki, dolnjeavstrijski, gorenjeavstrijski, štajerski, moravski, šleški in goriški na 27. dan decembra, kranjski na 28. dan decembra, solnograški, koroški, bukovinski in tirolski na 3. dan januv. 1895. leta, dalmatinski, isterski, tržaški na 10. dan, in predarlški na 14. dan januvarija. — De-

želni poslanec grof Oton Abensperg-Traun je imenovan dolnjeavstrijskim deželnim maršalom in poslanec Haberl njegovim namestnikom.

Dunaj, 18. decembra. Na Landstrasse je bil shod delavcev, katerega se je udeležilo kacic 200 oseb. Več govornikov je naglašalo, da ima dolžnost država ljudem preskrbeti delo in zahtevalo občno volilno pravico. Dva govornika sta priporočala anarhijo in vstajo in vladni zastopnik je zapretil, da zbor razpusti, česa pa ni bilo treba, ker so udeleženci sami preprečili, da nista dalje mogla govoriti. Zbor se je zaključil s pozivom na delavce brez dela, da naj se ne dajo zapeljati od nepoklicanih oseb. Demonstrante zbrane pred dvorano, je razgnala policija.

Trident, 17. decembra. Gioliti je včeraj zvečer semkaj prišel iz Rima in potuje dalje v Berlin.

Levov, 18. decembra. Pri včerajšnji državnozbornski volitvi v volilnem okraju Rzeszow-Kobuszowa je izvoljen prošt Karol Fischer.

Budimpešta, 18. decembra. Obe zbornici državnega zbora sta volili v skupni seji z 223 proti 156 glasom Bela Radvanszkega varuhom krone.

Berolin, 18. decembra. Včeraj se je začela debata o poostrenji sedanjega kazenskega zakona. Državni tajnik dr. Niebeding je predlogo zagovarjal z ozirom na razširjenje anarhizma. Socijalni demokrat Singer je opozoril, da zbornica ni sklepčna. Ko je predsednik konstatoval, da je navzočih le 158 poslancev, in da zbornica ni več sklepčna, je zaključil sejo.

Rim, 18. decembra. Rudini je izdal pismo na svoje volilce, v katerem protestuje, da se je odložilo zborovanje.

Rim, 17. decembra. Ustavile so se plače policijskim uradnikom, kateri so obdolženi, da so izmaknili dokumente pri rimski banki.

Pariz, 18. decembra. V teku debate o zakonu o častni legiji graja socialist Ruanet, da se puste nekateri v kadru častne legije, dasi so bili obsojeni. Predlagal je, da se vlada pozivlje, da porabi pravilnik častne legije. Pravosodni minister je temu ugovarjal. Zbornica je ta predlog odklonila z 239 proti 234 glasom in z 287 proti 110 glasom iz-

rekla, da upa, da vlada pridobi spoštovanje častni legiji.

## Vojska mej Kitajci in Japonci.

Shanghai, 18. decembra. Kitajska vlada je naročila žandarmeriji v Peking, da ima posebno varovati inozemska posla- ništva, hiše in cerkve inozemcev in rušitelje miru zapreti.

London, 18. decembra. Po poročilih iz Kitaja je predsednik upravnih dohodkov Seng-Jang-Kung odbran, da bode se z Japanom pogajal za mir.

Jokohama, 18. decembra. Dne 14ega decembra so Japonci pri Feng-Huang-Cangu napali 4000 Kitajcev in jih pognali v beg.

Hieroshima, 18. decembra. Tukaj je zbrana tretja japonska vojna in pričakuje povelja.

## Umrli so:

16. decembra. Neža Hlebič, zidarjeva vdova, 80 let, Poljanska cesta 18, marasmus.

17. decembra. Franc Cirk, tovarniški delavec, 54 let, Kravja dolina 1, pljučni emfizem.

## Vremensko sporočilo.

| Dan            | Cas            | Stanje                | Veter     | Vreme | Mokrine na 24 ur v mm |
|----------------|----------------|-----------------------|-----------|-------|-----------------------|
| opazovanja     | barometra v mm | termometra po Celziju |           |       |                       |
| 7. u. jut.     | 732.0          | -5.6                  | brezv.    | megla |                       |
| 17. 3. u. pop. | 734.9          | 1.2                   | zm. sever | jasno | 0.00                  |
| 9. u. zveč.    | 739.2          | -2.6                  | sl. vzh.  | "     |                       |

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

## Medicinalno olje iz kitovih jeter.

(Ribje olje.)



Priznana najbolje učinkujoče in pristne vrste, vedno sveže v zalogi. Steklenica z navodilom o porabi 60 kr., dvojna steklenica 1 gld., 12 malih steklenic 5 gld. 50 kr., 12 velikih steklenic 10 gld.

Dobiva se pri 563 8

Ubaldu pl. Trnkóczy-ju  
lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

## Stanarinske knjižice

za stranke z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld. v

Katol. Tiskarni v Ljubljani.



Primerno družinsko ali prijateljsko božično ali novoletno darilo je

mej dobrimi stvarmi najboljša:

kemično čisti higijenični

## Kranjski liker

iz planinskih zelišč

J. Klauer-ja,

trgovca „pri voglu“ v Ljubljani, Pred škofijo.

Isti, specialiteta prve vrste,

je nedosežen glede dobrote in vpliva blagodejno na prebavne organe ter oživlja ož. Ne smelo bi ga pogrešati nobeno gospodinjstvo.

Dobiva se pri izdelovalcu J. Klauer-ju, trgovcu „pri voglu“, v vseh boljših specerijskih in trgovinah z jestvinami (delikatesami), kakor tudi v kavarnah. 616 25-9

## Dunajska borza.

| Dne 18. decembra.                                      |                | Dne 17. decembra.                                     |                 | Kreditne srečke, 100 gld. . . . .                        |      | 199 gld. 75 kr. |
|--------------------------------------------------------|----------------|-------------------------------------------------------|-----------------|----------------------------------------------------------|------|-----------------|
| Skupni državni dolg v notah . . . . .                  | 100 gld. — kr. | 4% državne srečke l. 1854, 250 gld. . . . .           | 149 gld. 75 kr. | 4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. . . . .        | 147  | 75              |
| Skupni državni dolg v srebru . . . . .                 | 100            | 5% državne srečke l. 1860, 100 gld. . . . .           | 162             | Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld. . . . .      | 17   | 75              |
| Avstrijska zlata renta 4% . . . . .                    | 124            | Državne srečke l. 1864, 100 gld. . . . .              | 195             | Rudolfove srečke, 10 gld. . . . .                        | 23   | 50              |
| Avstrijska krona renta 4%, 200 kron . . . . .          | 99             | 4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron . . . . .  | 98              | Salmove srečke, 40 gld. . . . .                          | 70   | 70              |
| Ogerska zlata renta 4% . . . . .                       | 124            | Tisne srečke 4%, 100 gld. . . . .                     | 142             | St. Genois srečke, 40 gld. . . . .                       | 72   | 70              |
| Ogerska krona renta 4%, 200 kron . . . . .             | 97             | Dunavske vravnave srečke 5% . . . . .                 | 132             | Waldsteinove srečke, 20 gld. . . . .                     | 50   | 50              |
| Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. . . . .        | 1043           | Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878 . . . . .          | 106             | Ljubljanske srečke . . . . .                             | 25   | 75              |
| Kreditne delnice, 160 gld. . . . .                     | 395            | Posojilo goriškega mesta . . . . .                    | 111             | Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. . . . .          | 179  | —               |
| London vista . . . . .                                 | 124            | 4% kranjsko deželno posojilo . . . . .                | 67              | Akcije Ferdinandove se. železn., 1000 gl. st. v. . . . . | 3475 | —               |
| Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. . . . . | 60             | Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% . . . . . | 98              | Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld. . . . .               | 533  | —               |
| 20 mark . . . . .                                      | 12             | Prioritetne obveznice državne železnice . . . . .     | 223             | Akcije južne železnice, 200 gld. sr. . . . .             | 106  | —               |
| 20 frankov (napoleonidor) . . . . .                    | 9              | „ „ južne železnice 3% . . . . .                      | 166             | Dunajskih lokal. železnice delniška družba . . . . .     | 75   | —               |
| Italijanski bankovci . . . . .                         | 46             | „ „ južne železnice 5% . . . . .                      | 130             | Montanska družba avstr. plan. . . . .                    | 102  | 50              |
| C. kr. cekini . . . . .                                | 5              | „ „ dolenjskih železnice 4% . . . . .                 | 98              | Trboveljska premogarska družba, 70 gld. . . . .          | 166  | 50              |
|                                                        |                |                                                       |                 | Papirnih rubljev 100 . . . . .                           | 134  | —               |

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri šrebanjih, pri izkrcenju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“  
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kuranih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.